

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549 บัญชีกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นและงบกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้บริหารของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องวางแผนและปฏิบัติตามเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งผู้บริหารของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549 ผลการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

(นางพวงจันทร์ เหล่าสุทธิวงษ์)

นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดิน 9 ชช.รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงาน

(นางกลินนภา สุเสียม)

ผู้อำนวยการกลุ่ม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

Office of the Auditor General

วันที่ 14 มีนาคม 2551

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549

สินทรัพย์	หมายเหตุ	2550	2549
		บาท	บาท
เงินสดและเงินฝาก			
เงินสด		11,863,306,971	20,642,484,792
เงินฝากต่างประเทศ		<u>449,616,741,393</u>	<u>399,262,391,000</u>
		<u>461,480,048,364</u>	<u>419,904,875,792</u>
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน	4	<u>3,749,876,644</u>	<u>5,201,689,404</u>
เงินลงทุน	5		
หลักทรัพย์ในประเทศ		286,823,354,037	140,821,220,625
หลักทรัพย์ต่างประเทศ		<u>890,852,990,253</u>	<u>649,549,137,095</u>
		<u>1,177,676,344,290</u>	<u>790,370,357,720</u>
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน	6	205,691,605,117	416,447,967,945
เงินให้กู้ยืม	7	68,360,208,920	93,383,017,241
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	8	6,126,243,302	5,383,287,335
สินทรัพย์อื่น	9	<u>72,977,067,468</u>	<u>72,089,253,877</u>
รวมสินทรัพย์		<u>1,996,061,394,105</u>	<u>1,802,780,449,314</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

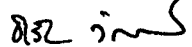
ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549

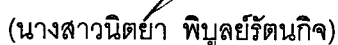
		2550	2549
	หมายเหตุ	บาท	บาท
หนี้สินและทุน			
เงินรับฝาก			
เงินรับฝากจากรัฐบาล		64,838,603,375	83,893,716,024
เงินรับฝากจากสถาบันการเงิน		52,770,558,831	56,483,814,906
เงินรับฝากอื่น		<u>4,444,739,777</u>	<u>5,397,844,815</u>
		122,053,901,983	145,775,375,745
สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร	10	4,509,324,388	4,590,220,297
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	6	494,570,625,021	550,116,732,167
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	11	1,369,619,402,509	886,769,252,085
หนี้สินอื่น	12	<u>72,670,311,699</u>	<u>285,294,134,799</u>
รวมหนี้สิน		<u>2,063,423,565,600</u>	<u>1,872,545,715,093</u>
ทุน			
ทุนประเดิม		20,000,000	20,000,000
เงินสำรองธรรมดา	13	-	7,687,252,029
เงินจัดสรรตามกฎหมาย	14	27,307,931,128	27,307,931,128
เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ		624,075,747	624,075,747
ส่วนเกิน(ต่ำกว่า)ทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน		9,762,526,050	(3,117,405,560)
ขาดทุนสะสม	15	(94,599,867,094)	-
ขาดทุนสุทธิสำหรับงวด		<u>(10,476,837,326)</u>	<u>(102,287,119,123)</u>
รวมทุน		<u>(67,362,171,495)</u>	<u>(69,765,265,779)</u>
รวมหนี้สินและทุน		<u>1,996,061,394,105</u>	<u>1,802,780,449,314</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

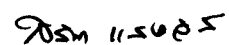

(นางธาริษา วัฒนเกส)

ผู้ว่าการ

รองผู้ว่าการ ด้านบริหาร

(นางสรिता แสงจันทร์)

ผู้อำนวยการ ฝ่ายการบัญชี

ธนาคารแห่งประเทศไทย
บัญชีกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549

		2550	2549
	หมายเหตุ	บาท	บาท
รายได้			
ดอกเบี๋ยรับ		70,202,923,710	64,328,478,619
ค่าธรรมเนียม		673,551,156	517,361,222
รายได้อื่น	16	<u>7,694,443,668</u>	<u>3,089,563,779</u>
รวมรายได้		<u>78,570,918,534</u>	<u>67,935,403,620</u>
ค่าใช้จ่าย			
ดอกเบี๋ยจ่าย	11	69,697,212,590	62,110,937,621
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ		14,414,643,823	99,727,450,695
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน		3,382,912,971	3,148,346,697
ค่าใช้จ่ายอื่น		<u>1,552,986,476</u>	<u>5,235,787,730</u>
รวมค่าใช้จ่าย		<u>89,047,755,860</u>	<u>170,222,522,743</u>
ขาดทุนสุทธิ		<u>(10,476,837,326)</u>	<u>(102,287,119,123)</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549

	ทุนประเดิม	เงินสำรอง		เงินสำรอง	ส่วนเกิน(ต่ำกว่า)ทุน		บาท	
		รวมตาม	เงินจัดสรร	เพื่อรักษาระดับ	จากการเปลี่ยนแปลง	ขาดทุนสะสม	ขาดทุนสุทธิ	รวม
		ธรรมา	ตามกฎหมาย	กำไรนำส่งรัฐ	มูลค่าเงินลงทุน			
ยอดคงเหลือ ณ 1 มกราคม 2549	20,000,000	9,429,978,660	27,307,931,128	624,075,747	(6,454,181,418)	-	(1,742,726,631)	29,185,077,486
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี								
โอนเงินสำรองธรรมาขาดเขตผลขาดทุนงวดก่อน	-	(1,742,726,631)	-	-	-	-	1,742,726,631	-
ส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน	-	-	-	-	3,336,775,858	-	-	3,336,775,858
ขาดทุนสุทธิ	-	-	-	-	-	-	(102,287,119,123)	(102,287,119,123)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2549	20,000,000	7,687,252,029	27,307,931,128	624,075,747	(3,117,405,560)	-	(102,287,119,123)	(69,765,265,779)
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี								
โอนเงินสำรองธรรมาขาดเขตผลขาดทุนงวดก่อน	-	(7,687,252,029)	-	-	-	-	7,687,252,029	-
โอนขาดทุนสุทธิงวดก่อนส่วนที่เหลือเข้าขาดทุนสะสม	-	-	-	-	-	(94,599,867,094)	94,599,867,094	-
ส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน	-	-	-	-	12,879,931,610	-	-	12,879,931,610
ขาดทุนสุทธิ	-	-	-	-	-	-	(10,476,837,326)	(10,476,837,326)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2550	<u>20,000,000</u>	<u>-</u>	<u>27,307,931,128</u>	<u>624,075,747</u>	<u>9,762,526,050</u>	<u>(94,599,867,094)</u>	<u>(10,476,837,326)</u>	<u>(67,362,171,495)</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549

	2550	2549
	บาท	บาท
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
ขาดทุนสุทธิ	(10,476,837,326)	(102,287,119,123)
รายการปรับกระทบยอดขาดทุนสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย)		
จากกิจกรรมดำเนินงาน :		
ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดบัญชี	330,583,344	298,393,976
(กำไร) ขาดทุนจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	7,604,464	(3,864,209)
กำไรจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ		
ของเงินลงทุนที่บริหารโดยผู้จัดการทุนภายนอก	(5,744,446,869)	-
(กำไร) ขาดทุนจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	(9,567,995,017)	50,712,008,990
การตัดบัญชี (ส่วนลด) ส่วนเกินมูลค่าหลักทรัพย์	(1,943,059,998)	6,261,886,210
รายได้ค้างรับเพิ่มขึ้นสุทธิ	(452,945,559)	(6,079,055,990)
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้นสุทธิ	<u>2,369,707,701</u>	<u>3,630,660,053</u>
ขาดทุนจากการดำเนินงานก่อนเปลี่ยนแปลง		
ในสินทรัพย์/หนี้สินดำเนินงาน	(25,477,389,260)	(47,467,090,093)
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง		
เงินฝากต่างประเทศ	(41,868,761,207)	(169,689,077,820)
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน	23,927,840	(7,842,860)
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน	210,112,525,457	176,488,258,926
เงินให้กู้ยืม	25,022,808,322	4,613,977,686
สินทรัพย์อื่น	931,599,461	(605,610,573)
หนี้สินดำเนินงาน เพิ่มขึ้น (ลดลง)		
เงินรับฝาก	(23,728,154,060)	59,256,724,992
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	(55,489,883,142)	(59,786,020,669)
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	483,785,647,065	287,292,125,920
หนี้สินอื่น	<u>(215,376,079,084)</u>	<u>22,321,472,541</u>
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	<u>357,936,241,392</u>	<u>272,416,918,050</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549

	2550	2549
	บาท	บาท
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ในประเทศเพิ่มขึ้นสุทธิ	(146,341,318,135)	(25,200,407,119)
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศเพิ่มขึ้นสุทธิ	(210,383,188,687)	(223,501,336,944)
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์เพิ่มขึ้นสุทธิ	(1,006,301,034)	(1,271,680,374)
เงินลงทุนในองค์กรอื่นเพิ่มขึ้นสุทธิ	-	(1,921,907)
เงินสดสุทธิที่ใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	<u>(357,730,807,856)</u>	<u>(249,975,346,344)</u>
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน		
จัดสรรกำไรสุทธินำส่งรัฐ	-	-
เงินสดสุทธิที่ใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	-	-
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในเงินสด	(514,099,178)	(279,872,826)
เงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(308,665,642)	22,161,698,880
เงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม	<u>48,957,942,332</u>	<u>26,796,243,452</u>
เงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	<u>48,649,276,690</u>	<u>48,957,942,332</u>
ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม		
เงินสดจ่ายในระหว่างปี		
ดอกเบี้ยจ่าย	68,188,628,698	52,505,399,538
งบย่อยเงินสด		
เงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย		
เงินสด	11,863,306,971	20,642,484,792
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	<u>36,785,969,719</u>	<u>28,315,457,540</u>
รวม	<u>48,649,276,690</u>	<u>48,957,942,332</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
 หมายเหตุประกอบงบการเงิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549

1. เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้จัดทำขึ้นตามที่กำหนดไว้ใน หมวด 5 แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 ซึ่งเป็นเฉพาะกิจการของฝ่ายการธนาคาร โดยไม่รวมกิจการของฝ่ายออกบัตรธนาคาร ทูลสำรองเงินตรา ทูลรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

งบการเงินของ ธปท. ได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

2. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

2.1 การรับรู้รายได้

รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง ส่วนรายได้ที่มีโชดดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

2.2 การรับรู้ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

2.3 เงินลงทุน

หลักทรัพย์ในประเทศ ซึ่ง ธปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินนโยบายการเงิน แสดงด้วยราคาทุนหลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกินมูลค่าหลักทรัพย์ส่วนที่ตัดบัญชีแล้ว

หลักทรัพย์ต่างประเทศ ซึ่ง ธปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์แสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของทุน และจะรับรู้ในบัญชีกำไรขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายหลักทรัพย์นั้น เว้นแต่ส่วนที่บริหารโดยผู้จัดการทุนภายนอก ซึ่งรับรู้ผลกำไรขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ (Net Asset Value) ไว้ในบัญชีกำไรขาดทุน

2.4 เงินให้กู้ยืม

เงินให้กู้ยืมแสดงตามยอดเงินต้นคงค้าง ส่วนดอกเบี้ยค้างรับจากเงินให้กู้ยืมแสดงรวมไว้ในสินทรัพย์อื่น

2.5 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ที่ดิน แสดงด้วยราคาทุน ส่วนอาคารและอุปกรณ์แสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสม อาคารและอุปกรณ์จะบันทึกเป็นสินทรัพย์ เมื่อมีอายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี และค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ ดังนี้

อาคาร	20 ปี
สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและการเสริมสร้างปรับปรุง	5 ปี
อุปกรณ์	3-15 ปี

Noban

สำหรับสินทรัพย์ถาวรที่ใช้ร่วมกันระหว่างฝ่ายการธนาคาร ฝ่ายออกบัตรธนาคาร ทุนสำรองเงินตรา ทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินนั้น ส่วนงานผู้จัดหาสินทรัพย์จะจัดสรรต้นทุนสินทรัพย์ให้แก่ละส่วนงานตามสัดส่วนการใช้งานของสินทรัพย์

2.6 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าตัดจำหน่ายสะสม และค่าตัดจำหน่ายคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์ 5 ปี

2.7 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศบันทึกเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นเดือนก่อน ผลต่างระหว่างอัตราบันทึกบัญชีกับอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจริงบันทึกเข้าบัญชีกำไรขาดทุน

สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน กำไรหรือขาดทุนที่เกิดจากการแปลงค่าบันทึกเข้าบัญชีกำไรขาดทุน

2.8 การกันเงินไว้ชดเชยผลขาดทุนจากการรับขายฝากเงินตราต่างประเทศ

ธปท. รับขายฝากเงินตราต่างประเทศจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยมีภาระต้องขายคืน ในอนาคตตามอัตราที่ตกลงกันได้ ทุกสิ้นปี ธปท. จะกันเงินไว้เพื่อผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งคำนวณโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปี และพิจารณาเฉพาะสัญญาที่คำนวณแล้วเป็นผลขาดทุน

2.9 ตราสารอนุพันธ์

2.9.1 สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward contracts)

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งจะไม่รับรู้มูลค่าตามสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าในงบการเงิน ณ วันทำสัญญา ทั้งนี้ จะรับรู้กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นในงบกำไรขาดทุนเมื่อครบกำหนดชำระตามสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

2.9.2 สัญญาซื้อขายในอนาคต (Futures contracts)

สัญญาซื้อขายในอนาคตเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคาและอัตราดอกเบี้ย ซึ่งจะไม่รับรู้มูลค่าตามสัญญาซื้อขายในอนาคตในงบการเงิน ณ วันทำสัญญา ทั้งนี้ จะรับรู้ผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสัญญาในงบกำไรขาดทุนเมื่อมีการตีราคาและชำระส่วนต่างที่เกิดขึ้น

2.10 เงินทุนเลี้ยงชีพ และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

2.10.1 เงินทุนเลี้ยงชีพ

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยเงินทุนเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2539 รวมทั้งส่วนที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้พนักงานที่เข้าทำงานก่อนวันที่ 1 ธันวาคม 2539 และมีได้เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญตามหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ธปท. ได้กันเงินในแต่ละปีไว้เพื่อจ่ายให้พนักงานตามข้อบังคับดังกล่าวแล้ว

Adm

2.10.2 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2539 ให้พนักงานที่เป็นสมาชิกจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน และให้ ธปท. จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด กองทุนนี้ได้จดทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 แล้ว

3. การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

ในปี 2550 ธปท. ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ ส่วนที่บริหารโดยผู้จัดการทุนภายนอก จากเดิมซึ่งรับรู้ผลกำไรจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าสินทรัพย์สุทธิไว้ในบัญชีกำไรขาดทุน และรับรู้ผลขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าสินทรัพย์สุทธิไว้ในส่วนของทุน เปลี่ยนเป็นการรับรู้ทั้งกำไรและขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าสินทรัพย์สุทธิไว้ในบัญชีกำไรขาดทุน ทั้งนี้ ในปี 2550 มีแต่กำไรจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าสินทรัพย์สุทธิซึ่งได้รับรู้ไว้ในบัญชีกำไรขาดทุนแล้ว ตามนโยบายการบัญชีเดิมซึ่งสอดคล้องกับวิธีการบัญชีใหม่ ดังนั้น จึงไม่มีผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีที่กระทบต่อผลการดำเนินงานของปี 2550

4. สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2550	2549
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศทั้งหมด	57,631.7	58,665.6
หัก เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1	(29,115.5)	(28,932.2)
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	<u>(24,772.8)</u>	<u>(24,562.4)</u>
สิทธิซื้อส่วนสำรอง	3,743.4	5,171.0
สิทธิพิเศษถอนเงิน	<u>6.5</u>	<u>30.7</u>
รวม	<u>3,749.9</u>	<u>5,201.7</u>

สิทธิซื้อส่วนสำรองถือเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศ คำนวณมาจากสินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศทั้งส่วนที่ส่งเป็นเงินตราต่างประเทศและเงินบาทเพื่อเป็นค่าสมาชิก หักด้วยเงินบาทที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศมีอยู่กับ ธปท. ทั้งในรูปเงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นตัวที่ไม่จ่ายดอกเบี้ยและโอนเปลี่ยนมือไม่ได้

ทั้งนี้ สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศส่วนที่เป็นเงินบาท แสดงอยู่ในสินทรัพย์อื่น (ข้อ 9) สำหรับเงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศดังกล่าว รวมทั้งเงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 2 ซึ่งฝากไว้ที่ ธปท. เพื่อจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ได้แสดงไว้ภายใต้สินอื่น (ข้อ 12)

สิทธิพิเศษถอนเงินเป็นสินทรัพย์ที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศกำหนดขึ้น และถือเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศได้

Nam

5. เงินลงทุน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2550	2549
หลักทรัพย์ในประเทศ		
มูลค่าหลักทรัพย์หลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกิน	286,823.3	140,821.2
หลักทรัพย์ต่างประเทศ		
มูลค่าหลักทรัพย์หลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกิน	881,090.5	652,666.5
บวก(หัก) ส่วนเกิน(ต่ำกว่า) ทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน	<u>9,762.5</u>	<u>(3,117.4)</u>
	<u>890,853.0</u>	<u>649,549.1</u>
รวม	<u>1,177,676.3</u>	<u>790,370.3</u>

หลักทรัพย์ต่างประเทศ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 ได้รวมเงินลงทุนในกองทุนพันธบัตรเอเชียตามโครงการความร่วมมือของกลุ่มธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิก (Executives' Meeting of East Asia and Pacific Central Banks หรือ EMEAP) เพื่อพัฒนาตลาดพันธบัตรในภูมิภาคเอเชีย จำนวน 342.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. เทียบเท่า 14,022.9 ล้านบาท ประกอบด้วยการลงทุนในกองทุนพันธบัตรเอเชีย ระยะที่ 1 (Asian Bond Fund 1) ในปี 2546 จำนวน 120.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. เทียบเท่า 4,904.7 ล้านบาท ซึ่งลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลและกึ่งรัฐบาลของประเทศสมาชิกในสกุลดอลลาร์ สรอ. และการลงทุนในกองทุนพันธบัตรเอเชียระยะที่ 2 (Asian Bond Fund 2) ในปี 2548 จำนวน 222.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. เทียบเท่า 9,118.2 ล้านบาท ซึ่งลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลและกึ่งรัฐบาลของประเทศสมาชิกในสกุลเงินท้องถิ่น โดยแบ่งเป็นการลงทุนในกองทุน Pan-Asian Bond Index Fund (PAIF) จำนวน 111.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. และกองทุน Fund of Bond Funds (FoBF) จำนวน 111.0 ล้านดอลลาร์ สรอ.

6. หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน และหลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2550	2549
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน		
- ในประเทศ	35,401.0	220,281.0
- ต่างประเทศ	170,290.6	196,167.0
รวม	<u>205,691.6</u>	<u>416,448.0</u>
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน		
- ในประเทศ	297,632.0	346,502.0
- ต่างประเทศ	196,938.6	203,614.7
รวม	<u>494,570.6</u>	<u>550,116.7</u>

Nutan

7. เงินให้กู้ยืม ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2550	2549
โครงการที่มีกระทรวงการคลังค้ำประกัน	5,115.8	15,407.3
โครงการที่มีตัวสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบการ ที่สถาบันการเงินหลักหลังโอนให้ ธปท. เป็นประกัน	<u>63,244.4</u>	<u>77,975.7</u>
รวม	<u>68,360.2</u>	<u>93,383.0</u>

เงินให้กู้ยืมดังกล่าวเป็นการให้กู้ยืมแก่ภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ผ่านสถาบันการเงิน ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 ธปท. มีการให้กู้ยืมจำนวน 9 โครงการ โดยเป็นโครงการที่มีกระทรวงการคลังค้ำประกัน 3 โครงการ และโครงการที่มีตัวสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบการที่สถาบันการเงินหลักหลังโอนให้ ธปท. เป็นประกัน 6 โครงการ

8. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท			
	ยอดคงเหลือ 31 ธันวาคม 2549	การเปลี่ยนแปลงราคาตามบัญชี		ยอดคงเหลือ 31 ธันวาคม 2550
		เพิ่มขึ้น	ลดลง	
ที่ดิน	2,464.8	-	-	2,464.8
อาคาร	1,875.4	7.1	(63.5)	1,819.0
สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและ การเสริมสร้างปรับปรุง	203.1	24.2	(0.5)	226.8
อุปกรณ์	872.9	180.2	(42.4)	1,010.7
สินทรัพย์ระหว่างทำ	<u>1,899.1</u>	<u>1,022.4</u>	<u>(223.4)</u>	<u>2,698.1</u>
รวม	7,315.3	1,233.9	(329.8)	8,219.4
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>(1,932.0)</u>	<u>(219.2)</u>	<u>58.0</u>	<u>(2,093.2)</u>
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	<u>5,383.3</u>	<u>1,014.7</u>	<u>(271.8)</u>	<u>6,126.2</u>
ค่าเสื่อมราคาประจำปี	198.7			219.2

ธปท. ได้ดำเนินการโครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานใหญ่หลังใหม่ รวมทั้งจัดทำผังแม่บท (Master Plan) เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาอาคารสถานที่ในอนาคต โดยขยายระยะเวลาของโครงการไปสิ้นสุด ณ 31 ตุลาคม 2552 วงเงินงบประมาณรวม 2,751.4 ล้านบาท ทั้งนี้ ตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2550 ธปท. ได้จ่ายเงินตามโครงการดังกล่าวจำนวน 2,425.5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 88.16 ของวงเงินงบประมาณ

Niran

9. สินทรัพย์อื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2550	2549
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศ – เงินบาท	53,888.3	53,494.6
เงินลงทุนในองค์กรอื่น	1,750.8	1,782.1
เงินให้กู้แก่พนักงาน	2,633.5	2,457.3
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	255.9	317.2
อื่น ๆ	<u>14,448.6</u>	<u>14,038.0</u>
รวม	<u>72,977.1</u>	<u>72,089.2</u>

10. สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร

สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรรเป็นสิทธิพิเศษถอนเงินที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศจัดสรรให้ตามสัดส่วนโควต้าที่ประเทศไทยมีอยู่ในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 ธปท. ได้รับจัดสรรสิทธิพิเศษถอนเงินรวม 84.7 ล้านดอลลาร์สิทธิพิเศษถอนเงิน เทียบเท่า 4,509.3 ล้านบาท

11. ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2550	2549
พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย		
อายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี	1,013,139.6	650,314.1
อายุคงเหลือเกิน 1 ปี	328,886.3	236,455.2
หัก ส่วนที่ถือโดย ธปท.	<u>(22,451.5)</u>	<u>-</u>
	1,319,574.4	886,769.3
ตราสารหนี้อื่น	<u>50,045.0</u>	<u>-</u>
รวม	<u>1,369,619.4</u>	<u>886,769.3</u>

ธปท. ออกตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายการเงินของ ธปท. รวมทั้งเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของตลาดเงินและตลาดตราสารหนี้ของไทย โดยในปี 2550 ธปท. มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยพันธบัตร ธปท. จำนวน 47,439.7 ล้านบาท และแสดงรายการเป็นส่วนหนึ่งของดอกเบี้ยจ่าย

อนึ่ง พันธบัตร ธปท. ส่วนที่ถือโดย ธปท. เกิดจากการซื้อคืนพันธบัตร ธปท. เพื่อช่วยให้การบริหารสภาพคล่องในตลาดเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ในปี 2550 ธปท. ออกตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยประเภทข้ามคืนเพื่อรองรับธุรกรรมการดูแลสภาพคล่องผ่านหน้าต่างปรับสภาพคล่องสิ้นวัน และผ่านตลาดซื้อคืนที่ ธปท. ซึ่งแสดงรายการเป็นตราสารหนี้อื่น

Debra

12. หนี้สินอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2550	2549
เจ้าหนี้ทุนสำรองเงินตราเพื่อธนบัตรออกใช้	-	225,000.0
เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และ 2	29,115.9	28,932.6
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	24,772.8	24,562.4
ภาระจากมาตรการดำรงเงินสำรองนำชำระระยะสั้น	8,211.4	-
อื่น ๆ	<u>10,570.2</u>	<u>6,799.1</u>
รวม	<u>72,670.3</u>	<u>285,294.1</u>

ในปี 2550 ธปท. ได้ถอนคืนธนบัตรออกใช้โดยส่งคืนสินทรัพย์ให้แก่บัญชีสำรองพิเศษของทุนสำรองเงินตราทั้งจำนวน ตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 จึงไม่มีรายการคงค้างในบัญชีเจ้าหนี้ทุนสำรองเงินตราเพื่อธนบัตรออกใช้

13. เงินสำรองธรรมดา

เงินสำรองธรรมดาสะสมขึ้นจากการจัดสรรกำไรสุทธิในแต่ละปี ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 2 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 และในปี 2550 ธปท. ได้โอนเงินสำรองธรรมดาเพื่อชดเชยขาดทุนสุทธิประจำปี 2549 จำนวน 7,687.2 ล้านบาท ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 จึงไม่มียอดคงค้างในบัญชีเงินสำรองธรรมดา รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงเงินสำรองธรรมดาปรากฏในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน

14. เงินจัดสรรตามกฎหมาย

ตามพระราชกำหนดโอนสินทรัพย์บางส่วนในบัญชีสำรองพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา พ.ศ. 2545 เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมและเสริมสร้างความมั่นคง โดยในปี 2545 ธปท. ได้รับโอนเงินบาทจากบัญชีสำรองพิเศษของทุนสำรองเงินตรา จำนวน 165,000 ล้านบาท เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสม และส่วนที่เกินจากการชดเชยดังกล่าวแสดงไว้เป็นกำไรสะสม จำนวน 27,307.9 ล้านบาท ทั้งนี้ ในปี 2550 ธปท. ได้เปลี่ยนชื่อบัญชีเป็น "เงินจัดสรรตามกฎหมาย" โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

15. ขาดทุนสะสม

ในปี 2550 ธปท. ได้โอนเงินจากบัญชีเงินสำรองธรรมดาเท่าที่มีอยู่ในบัญชีจำนวน 7,687.2 ล้านบาท เพื่อชดเชยผลขาดทุนสุทธิประจำปี 2549 จำนวน 102,287.1 ล้านบาท และโอนผลขาดทุนส่วนที่เหลือจำนวน 94,599.9 ล้านบาท เข้าบัญชีขาดทุนสะสม รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงขาดทุนสะสมปรากฏในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน

Robur

16. รายได้อื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2550	2549
กำไรจากการบริหารเงินลงทุนโดยผู้จัดการทุนภายนอก	7,253.0	2,757.8
อื่น ๆ	<u>441.4</u>	<u>331.8</u>
รวม	<u>7,694.4</u>	<u>3,089.6</u>

17. ภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 ธปท. มีภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น ดังนี้

17.1 สัญญาซื้อขายเงินดอลลาร์ สรอ. ล่วงหน้า

เป็นสัญญาที่จะครบกำหนดในปี 2551 โดยมีภาวะผูกพันสุทธิต้องซื้อเงินดอลลาร์ สรอ. จำนวน 19,085.6 ล้านดอลลาร์ สรอ. หากคำนวณสัญญาล่วงหน้าดังกล่าวโดยเปรียบเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 จะมีผลขาดทุนที่อาจจะเกิดขึ้น 5,628.7 ล้านบาท ซึ่ง ธปท. จะบันทึกรับรู้ผลขาดทุนในบัญชีกำไรขาดทุนประจำปีเมื่อสัญญาครบกำหนด

17.2 สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

เป็นสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิที่จะครบกำหนดในปี 2551 โดยมีภาวะผูกพันสุทธิต้องซื้อเงินเยนญี่ปุ่น จำนวน 237,754.4 ล้านเยน เงินยูโร จำนวน 5,774.2 ล้านยูโร เงินปอนด์สเตอร์ลิง จำนวน 1,260.8 ล้านปอนด์ และขายเงินดอลลาร์ สรอ. จำนวน 13,159.4 ล้านดอลลาร์ สรอ. หากคำนวณสัญญาล่วงหน้าดังกล่าวด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 จะมีผลขาดทุนที่อาจจะเกิดขึ้น 3,159.7 ล้านบาท ซึ่ง ธปท. จะบันทึกรับรู้ผลขาดทุนในบัญชีกำไรขาดทุนประจำปีเมื่อสัญญาครบกำหนด

17.3 บันทึกข้อตกลงเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน สัญญาความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และความตกลงว่าด้วยการแลกเปลี่ยน (Swap) เงินกับเงินบาท

ในปี 2550 ธปท. ได้ลงนามต่ออายุบันทึกข้อตกลงเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน (Asian Swap Arrangement – ASA) ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินระหว่างกันในวงเงินรวม 2,000.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. มีอายุ 2 ปี สิ้นสุดวันที่ 16 พฤศจิกายน 2552 โดยในกรณีที่มีประเทศสมาชิกประสบปัญหาทางการเงิน ธปท. จะสมทบเงินช่วยเหลือในวงเงิน 300.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ ธปท. สามารถกู้เงินได้ในวงเงิน 600.0 ล้านดอลลาร์ สรอ.

นอกจากนี้ ธปท. ยังได้ต่ออายุสัญญาความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Bilateral Swap Agreement - BSA) ภายใต้แนวคิดริเริ่มเชียงใหม่ (Chiang Mai Initiative) กับธนาคารกลางญี่ปุ่น ในรูปการแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์ สรอ. กับเงินตราสกุลท้องถิ่น (บาท และเยน) โดยมีอายุสัญญา 3 ปี สิ้นสุดวันที่ 8 พฤศจิกายน 2553 ภายใต้สัญญาความตกลงดังกล่าว ธปท. สามารถขอกู้โดยมีกระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำประกันในวงเงิน 6,000.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. และธนาคารกลางญี่ปุ่น ในฐานะตัวแทนของกระทรวงการคลังประเทศญี่ปุ่นสามารถขอกู้ได้ในวงเงิน 3,000.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. และขณะนี้ ธปท. อยู่ระหว่างการเจรจาต่ออายุสัญญากับธนาคารกลางสาธารณรัฐเกาหลีและธนาคารกลางสาธารณรัฐประชาชนจีน

รพท. มีความตกลงว่าด้วยการแลกเปลี่ยน (swap) เงินกีบและเงินบาทกับธนาคารแห่งประเทศไทย ประชาธิปไตยประชาชนลาว วงเงิน 500.0 ล้านบาท โดยมีอายุสัญญา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 16 สิงหาคม 2551

อย่างไรก็ดี ในปี 2550 ธนาคารแห่งประเทศไทยและคู่สัญญา ไม่ได้มีการขอใช้วงเงินตามข้อตกลงต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นแต่ประการใด

17.4 คดีฟ้องร้อง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 ในการดำเนิน กิจการตามปกติ รพท. ถูกฟ้องร้องเป็นทุนทรัพย์รวมจำนวน 16,728.5 ล้านบาท ซึ่งในขณะนี้ยังไม่ทราบผลของคดี และจากการคาดการณ์เมื่อคดีถึงที่สุด ความเสียหายซึ่งเป็นทุนทรัพย์ที่ถูกฟ้องร้องน่าจะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการเงินและผลการดำเนินงานของ รพท.

18. การบริหารความเสี่ยงของ รพท.

18.1 การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

18.1.1 ความเสี่ยงทางการเงินของ รพท.

ความเสี่ยงหลักที่มีผลต่องบการเงินของ รพท. มีดังนี้

18.1.1.1 ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk) เกิดจากการที่สินทรัพย์ของ รพท. ประกอบด้วยสินทรัพย์ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจำเป็นในการดำเนินนโยบายการเงินและดูแลเสถียรภาพค่าเงิน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของสาธารณชนทั้งในประเทศและต่างประเทศต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เมื่อแปลงค่าสินทรัพย์ต่างประเทศเหล่านี้เป็นเงินบาทจะส่งผลให้เกิดกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนได้ แม้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวจะยังคงมีค่าที่เป็นเงินตราต่างประเทศในจำนวนเงินเท่าเดิมก็ตาม ยิ่งค่าเงินบาทมีความผันผวนมาก กำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนก็มีความผันผวนมากเช่นเดียวกัน

18.1.1.2 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เกิดจากการที่อัตราดอกเบี้ยภายในประเทศซึ่งเป็นผลจากการดำเนินนโยบายการเงิน อาจแตกต่างจากอัตราดอกเบี้ยที่ รพท. ได้รับจากการลงทุนในต่างประเทศได้มาก

18.1.2 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ

การนำเงินสำรองระหว่างประเทศไปลงทุนในสินทรัพย์ต่างประเทศ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงทางการเงิน ทั้งความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) ทั้งนี้ ความเสี่ยง 2 ประเภทหลังมีระดับความเสี่ยงต่ำกว่าความเสี่ยงด้านตลาดมาก เนื่องจาก รพท. มีนโยบายให้ลงทุนเฉพาะสินทรัพย์ที่มีอันดับเครดิตสูงและจำกัดการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ

วัตถุประสงค์หลักในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มีดังนี้

ก. รักษามูลค่าของเงินสำรองระหว่างประเทศเมื่อเทียบค่าเป็นเงินสกุลที่มีความมั่นคงสูง

ข. ความเสี่ยงทางการเงินโดยรวมของเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และมีการกระจายความเสี่ยงที่ดี

Noted

แนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มีดังนี้

18.1.2.1 ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ประกอบด้วยความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) ซึ่งเกิดจากการลงทุนในสินทรัพย์ และความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk) ซึ่งเกิดจากการลงทุนในสกุลเงิน

ธปท. บริหารความเสี่ยงด้านตลาดโดยการกำหนดองค์ประกอบของสินทรัพย์และสกุลเงินของกองทุนที่ใช้เป็นดัชนีอ้างอิง (Benchmark Portfolio) และมีการกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้จากการเบี่ยงเบนจากดัชนีอ้างอิง (Tracking Error Limits) โดยแยกเป็นระดับการเบี่ยงเบนด้านสินทรัพย์ และด้านสกุลเงิน รวมทั้งมีระบบการควบคุมดูแลไม่ให้เกิดการลงทุนที่เบี่ยงเบนไปจากระดับความเสี่ยงที่กำหนด

ในการจัดทำดัชนีอ้างอิงนั้น ได้ใช้หลักการสากล (Black-Litterman Asset Allocation Model) เพื่อให้ได้กองทุนที่มีการกระจายตัวของสินทรัพย์และสกุลเงินที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด ระดับความเสี่ยงหนึ่ง ๆ ซึ่งเป็นค่าความเสี่ยงรวมของความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยและความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน นอกจากนี้ ธปท. ยังทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยวิธี Stress Test เพื่อจำกัดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อเงินสำรองระหว่างประเทศภายใต้สภาวะตลาดต่างๆ

18.1.2.2 ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) คือ ความเสี่ยงที่ ธปท. อาจไม่ได้รับการชำระคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ย หรือมีผลขาดทุนจากการที่คู่ค้าหรือผู้ออกตราสารไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีกับ ธปท.

แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของ ธปท. มีดังนี้

(1) กำหนดอันดับเครดิตขั้นต่ำ (Minimum Credit Rating) ของคู่ค้าและผู้ออกตราสาร เพื่อจำกัดให้ระดับ Credit Value-at-Risk อยู่ในระดับที่ต่ำมาก

(2) กำหนด Aggregate Credit Exposure Limits ของคู่ค้าในรูปของ Deposit equivalent exposure โดยพิจารณาจากอันดับเครดิตและจำนวนคู่ค้าที่เหมาะสม

(3) กำหนด Individual Credit Exposure Limit ของคู่ค้าตามอันดับเครดิต โดยมีการปรับ Limit ตามเครื่องชี้แนวโน้มการปรับลดอันดับเครดิตก่อนการปรับลดอันดับเครดิตจริง

(4) กำหนด Sovereign Credit Limits โดยพิจารณาจากอันดับเครดิตของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ และเป็นข้อมูลที่น่าไปใช้ในการสร้างดัชนีอ้างอิง

18.1.2.3 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) อาจเกิดได้จากการที่ ธปท. ไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ภายในเวลาที่ต้องการโดยมีต้นทุนที่เหมาะสม

การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเน้นการกำหนดระดับสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ (Illiquid Assets) ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากความต้องการในด้านสภาพคล่อง และการเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนในสินทรัพย์สภาพคล่องต่ำ (Liquidity Premium) และผลเสียทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ต้องขายสินทรัพย์นั้น

Pen

18.2 การบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

การดำเนินงานทางด้านการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการในปี 2550 มีดังนี้

18.2.1 การประเมินการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self – Assessment :CSA) ในปี 2550 ธปท. ประเมินการควบคุมด้วยตนเองตามกรอบการประเมินของ Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission : COSO โดยได้ดำเนินการครบในทุกส่วนงานของธนาคาร ซึ่งเป็นตามระเบียบเกี่ยวกับการประเมิน CSA ที่กำหนดให้ทุกส่วนงานใน ธปท. ประเมิน CSA อย่างน้อยปีละครั้ง ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นไป และได้พัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงและประเมินการควบคุมด้วยตนเอง (RMS) แล้วเสร็จ ซึ่งจะใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารความเสี่ยงของธปท. ต่อไป

18.2.2 การจัดทำและทดสอบแผนฉุกเฉินกรณีเกิดเหตุวินาศภัย ในปี 2550 ธปท. ได้เปิดใช้งานอาคารศูนย์คอมพิวเตอร์สำรองแห่งใหม่ พร้อมทั้งมีการย้ายศูนย์คอมพิวเตอร์หลักไปยังอาคารสำนักงานใหญ่หลังใหม่ จึงได้ทำการทดสอบความพร้อมของการปฏิบัติงานของระบบงานสำคัญต่าง ๆ ณ ศูนย์คอมพิวเตอร์สำรองแห่งใหม่ เพื่อให้มั่นใจว่า ธปท. มีความพร้อมที่จะรองรับสถานการณ์หากเกิดเหตุวินาศภัยขึ้น นอกจากนี้ ยังได้จัดทำแผนฉุกเฉินกรณีเกิดเหตุปฏิวัติรัฐประหารแล้วเสร็จ และอยู่ระหว่างจัดทำแผนฉุกเฉินใช้ห้วงใหญ่ใช้ห้วงนครระบาศ โดยกำหนดแล้วเสร็จในปี 2551

19. เหตุการณ์สำคัญในระหว่างปี 2550

ตามพระราชบัญญัติยุบเลิกทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา พ.ศ. 2550 กำหนดให้ ธปท. รับโอนสิทธิและความรับผิดชอบในคดีซึ่งทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเป็นผู้ฟ้องร้องที่ค้างการพิจารณา อยู่ในศาล จำนวน 1 คดี มาเป็นของ ธปท. และรับโอนเงิน จำนวน 116.2 ล้านบาท เพื่อเป็นเงินบำนาญและสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของพนักงานทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราที่ ธปท. รับโอนเป็นพนักงานของ ธปท. ซึ่งเงินจำนวนดังกล่าวได้รับรู้เข้าบัญชีเงินสำรองจ่ายบำนาญบำนาญ จำนวน 58.3 ล้านบาท และรับรู้เป็นรายได้อื่น จำนวน 57.9 ล้านบาท ตามลำดับ

นอกจากนี้ ธปท. รับซื้อเงินตราต่างประเทศจากทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา จำนวน 1,060.5 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ 3.22 ยูโร โดยนำเงินบาทส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน จำนวน 36,405.5 ล้านบาท

20. การจัดประเภทรายการใหม่

งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2549 ได้จัดประเภทรายการใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการแสดงรายการในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550 ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อขาดทุนสุทธิตามที่ได้รายงานไว้แล้ว

21. เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน

21.1 พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2551 มีประกาศพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 มีผลให้ ธปท. แสดงผลกำไรหรือขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศไว้ในส่วนของทุนภายใต้บัญชีเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน

21.2 การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

ธปท. มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศไว้ในส่วนของทุนภายใต้บัญชีเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน เพื่อให้งบการเงินสะท้อนสถานะทางการเงินและผลการปฏิบัติงานที่ในฐานธนาคารกลางที่เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีดังกล่าวสอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นหลายแห่งซึ่งเป็นนโยบายการบัญชีเฉพาะธุรกิจ และเป็นไปตามหลักการในพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา รวมทั้งได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ธปท. โดยจะมีผลตั้งแต่ปี 2551